

Pärnu linna tegevus Euroopa Tervislike Linnade Võrgustikus V faasis (2009-2013)

Põhiteema 1

Hooliv ja toetav keskkond

Kõikide laste parem toimetulek

Pärnu linnas on 14 lasteaeda, kus käib 2082 last. Kõigis lasteaedades on lisaks õpetajatele tervishoiutöötaja, liikumisõpetaja ja logopeedi ametikohad, psühholoogi teenus.

Lasteaedades on 10 erirühma – kehapuudega, liitpuudega laste, kuulmis- ja nägemispuudega laste arendusrühmad, ning 2 silmaravi rühma.

Tihe on koostöö sotsiaalosakonna lastekaitse töötajatega. Erirühmade laste osas toimib koostöövõrgustik rehabilitatsiooni plaanide rakendamisel tervishoiusüsteemiga. Pärnu linna 3 lasteaeda omavad ujulad, kus on rakendatud ujumisõpetaja ametikoht.

Pärnus on kokku 13 üldhariduskooli sh 6 Gümnaasiumi ja 4 põhikooli, õpilaste koguarvuga 6380. Koolitervishoiuteenus on tagatud kõikides koolides – kokku töötab 10 kooliõde ja 3 kooliarsti. Pärnu koolides on koolipsühholoogi, koolisotsiaalnõustaja ja eripedagoogi ametikohad. Pärnu linna üldhariduskoolide 1.-9. klassi õpilastele on koolilõuna tasuta.

Pärnus on välja arendatud koostöös erasektoriga laiapõhjaline huvikoolide võrk. Linnas tegutseb 6 munitsipaalhuvikooli: muusikakool, kunstikool, kunstide maja, spordikool, tehnika-, tööõpetus ja loodusmaja (kokku 2435) ja 20 erahuvikooli (3000 õpilast). Ettevalmistamisel on projekt uue Pärnumaa keskkonnahariduskeskuse rajamiseks.

Vanusesõbralik linn

Arendatud on mitmekesised sotsiaalteenused: koduhooldus, koduõendus hooldus, hooldekodu, tugiisiku teenus – lastega peredele, raske ja sügava puudega lastele ja nende peredele; päevakeskus lastele, eakatele ja liikumispuudega täiskasvanutele; isikliku abistaja teenus, perekonnas hooldamine, varjupaigateenus eraldi naistele, lastele ja täiskasvanutele; vältimatu abi, supiköök, invataksu, viipekeele tõlk, toimetulekule suunatud rehabilitatsiooniteenus. Sotsiaalelamispinnad, erinevate sihtgruppide psühholoogiline ja sotsiaalnõustamine, hooldaja määramine.

Sotsiaalhoolekande mõistes on oluline näitaja puuetega isikute hulk. Pärnu linnas on puuetega inimeste osakaal 2009.aastal 7,4% kogu linna elanikkonnast.

Aktiivne kodanik

Linna elanikkond saab osaleda ja kaasa rääkida linna arengus läbi erinevate ümarlaudade - Akadeemiline ümarlaud, Ettevõtjate ümarlaud, Kodaniku Julgus, Vähemusrahvuste ümarlaud, Ühenduste ümarlaud. Kodanikeühendusi on 863. Toimuvad linna arengudokumentide ja detailplaneeringute avalikud arutelud.

Noortel on võimalus kaasa rääkida linna tegemistes läbi noorteühenduste, linna Noortekogu ja Pärnumaa Noorte Liidu kaudu. Kõikides üldhariduskoolides toimivad õpilasomavalitsused.

Kõikides koolides ja lasteaedades töötavad aktiivselt hoolekogud, kes jälgivad õppekasvatustööd koos kohaliku omavalitsusega.

Pärnus on üks naabrivalve sektor – Tulika sektor ja sinna kuulub 13 perekonda. Naabrivalve põhimõtteid on tutvustatud Raekülas, Vana-Pärnus ja Kesklinna piirkonna elanikele.

Tervishoiu ja sotsiaalteenused

Ravikindlustusega hõlmatud isikuid oli 2009. a 94,43%.

Ravikindlustuseta hõlmamata isikute osas toimub raviteenuste tasumine linna eelarvest, tasutakse nii ambulatoorne kui ka statsionaarne ravi; sotsiaalosakonna poolt kaetakse retseptiravimite kulu.

Terviseteadlikkus ja tervisedendus

Tervisealase teabe kättesaadavus: kultuuri- ja spordiürituste kalender-voldik, üritused kuude lõikes linna kodulehel tervise infoportaal, maakondlik terviseleht (üks kord aastas), perearstide nõustamine, noorte infoportaal.

Tervisealase teabe kättesaadavus on paranenud seoses interneti aktiivsuse kasvuga ja tervisespordi aktivistide propageeriva tegevusega. Puudu on spordi ja liikumisharrastuse vastavast infoportaalist.

Toimuvad erinevad koolitused tervise teemal lastele, noortele, lastevanematele, õpetajatele.

Üritused - tervisepäevad, kepikõnnipäevad, sportlikud koolivaheajad.

Korraldatakse igal aastal Tervise konverentse linnaelanikele erinevatel teemadel – osteoporoosi teemal, südameveresoonkonna haiguste ennetuse teemal, meeste tervise teemal, koolitervishoiu teemal, uimastite tarbimise probleemist.

Tervisliku toitumise teemal – tarbijakaitse sariüritus kõikides koolides 1.- 4. klasside õpilastele. Õpilaste projekt – noorte toitumisharjumustest.

Linna elanike tervist analüüsitakse igal aastal ja selle tulemused on avaldatud linna kodulehel.

Pärnu linnas on 46 spordibaasi: sh 17 võimlat ja halli, 20 väljakut ja staadioni, 2 normaalmõõtmetega eraldi ujulat ja 2 veekeskust koos ujulaga, 3 jõusaali ja 3 terviserada (Niidupargis, Raeküla metsas ja Rannas)

Meie linna peamisteks eesmärkideks tervisedenduses on

- võimaluste loomine tervislike valikute tegemiseks
- elanikkonna osalemise aktiveerimine terviseüritustel
- isiklike oskuste arendamine

Et saavutada tervisedenduses võimalikult laia kõlapinda, on Pärnu linn seni kaasanud tervise edenduse töösse mitmeid elanike ühendusi, klubisid, seltse ja teisi erinevaid sihtrühmi mittetulundus sektorist.

Kõik 14 lasteaeda on liitunud Eesti Tervist Edendavate Lasteaedade võrgustikuga. Lasteaedade tervisemeeskonnad tegelevad laste tervisliku toitlustamise, töötajate ja lastevanemate tervisedendusega.

Tervistedendavate haiglate võrgustikuga on liitunud SA Pärnu Haigla.

Tervist edendavaid koole on seni 1, kuid huvi on näidanud üles juba 2 kooli

Tervist edendavad töökohad on 12-s ettevõttes ja asutuses. Pärnu Spordiklubi Kalev korraldab regulaarselt kepikõnni päevi. „Liigu terviseks“ on Pärnu Spordiliidu terviseprojekt, mis koosneb iga aastast Pärnu linnas toimuvatest traditsioonilistest kogu pere üritustest: Aastajooks ja Tervisekäimine, Meremiilijooks, Kadrijooks, Rattaralli, Kahe silla käimine

2009. aastal osales nendel terviseüritustel ca 3000 inimest.